

Uitslag Thüringen plaatst partijen voor dilemma

[Achtergrond](#) - 28 oktober 2019 - Auteur: Marja Verburg

De CDU in Thüringen is bereid tot gesprekken met Die Linke. Een samenwerking tussen de twee zo uiteenlopende partijen leek tot voor kort ondenkbaar. Maar de uitslag van de verkiezingen zondag in de Oost-Duitse deelstaat lijkt niet veel andere mogelijkheden te bieden. *(Update 29-10: CDU Thüringen sluit coalitie met Die Linke en AfD alsnog uit)*

Die Linke is zondag in Thüringen [volgens de voorlopige uitslag](#) met 31 procent van de stemmen de grootste partij geworden, voor het eerst in een deelstaat. [Die Linke](#) is in 2007 ontstaan uit een fusie van West- en Oost-Duitse socialisten. Ze regeerde de afgelopen 5 jaar in Thüringen, maar dat was omdat de CDU, die de afgelopen 30 jaar de grootste was, [in 2014](#) geen meerderheidscoalitie kon vormen.

De AfD werd zondag met 23,4 procent de tweede partij, gevolgd door de CDU met 21,8 procent, een verlies van bijna 12 procent ten opzichte van 2014.

De overige partijen bleven onder de 10 procent: de SPD kreeg slechts 8,2 procent van de stemmen, de Groenen 5,2 procent en de liberale FDP wist net de kiesdrempel van 5 procent te halen. Met deze uitslag kan minister-president Ramelow zijn coalitie van Linke, SPD en Groenen niet voortzetten, hoewel die vertrouwen bij de kiezers genoot, schrijft [tagesschau.de](#). Ook Ramelow zelf is populair bij de Thüringers. De opkomst bij de verkiezingen zondag was een stuk hoger dan 5 jaar geleden: 64,9 procent tegenover 52,7 procent in 2014.

Uitsluiten

Omdat geen van de partijen met de rechts-nationalistische AfD wil samenwerken, zijn de enige twee meerderheidscoalities die van Die Linke met de CDU, of een vier-partijen-regering van Die Linke, de SPD, de Groenen en de FDP. De CDU heeft samenwerking met Die Linke tot nu toe altijd uitgesloten. Maar dat geldt voor CDU-lijsttrekker Mike Mohring niet meer. “We moeten verantwoordelijkheid nemen”, [zei hij maandagochtend](#) in het ARD-Morgenmagazin. Stabiele verhoudingen vindt hij belangrijker dan partijpolitieke belangen, liet hij weten. De partijtop in Berlijn blijft tegen een coalitie met Die Linke, maar volgens Mohring bepaalt niet Berlijn wat goed is voor Thüringen. “Dat wordt alleen in Thüringen bepaald.”



Zelfs aan het uitsluiten van de AfD wordt bij de CDU in Thüringen gemorreld

Zelfs aan het uitsluiten van de AfD wordt bij de CDU in Thüringen gemorreld, [meldt Spiegel Online](#). Michael Heym, een van de CDU-vice-fractievoorzitters in de deelstaat, noemt een coalitie met de AfD een mogelijkheid. “Je bewijst de democratie geen dienst als je een kwart van de kiezers tegen je in het harnas jaagt.”

Update 29-10: De CDU in Thüringen heeft maandagavond laat in een [persbericht](#) laten weten dat ze geen coalitie vormt met Die Linke of de AfD. Mohring sluit ook uit dat zijn partij een minderheidsregering van Linke, SPD en Groenen ondersteunt. Hij wil uit "staatspolitieke verantwoordelijkheid" wel met Ramelow praten.

Het worden moeillijke coalitieonderhandelingen de komende weken. Over de vorming van een minderheidsregering wordt eveneens gespeculeerd. Zo zou de CDU een coalitie van Linke, SPD en Groenen kunnen steunen. Maar minderheidsregeringen zijn in Duitsland vanwege de instabiliteit niet populair.

Björn Höcke

De AfD wist haar resultaat van 2014 in Thüringen te verdubbelen en is nu in alle Oost-Duitse deelstaten de tweede partij. Dat is in Thüringen des te opmerkelijker omdat de AfD daar wordt geleid door de uiterst rechtse Björn Höcke, aanhanger van een *völkisch*-nationalisme. Hij is de voorman van de ultrarechtse AfD-vleugel Der Flügel, die door de [binnenlandse veiligheidsdienst Verfassungsschutz](#) in de gaten wordt gehouden. De manier waarop Höcke en andere Flügel-aanhangers zich uitlaten over bevolkingsgroepen als moslims en politiek andersdenkenden is

volgens de dienst in strijd met de democratie, de rechtsstaat en de menselijke waardigheid die in de grondwet is vastgelegd.

Opvallend is dat de AfD bij alle kiezersgroepen onder de 60 jaar de grootste was

Het extreme gedachtengoed van Höcke heeft kiezers in de deelstaat er niet van weerhouden op de partij te stemmen. Opvallend is dat de partij bij alle kiezersgroepen onder de 60 jaar de grootste was. Dat uiteindelijk Die Linke meer stemmen kreeg, komt omdat de 60-plussers daar massaal op hebben gestemd, schrijft de [Tagesspiegel](#). Steun krijgt de AfD vooral van kiezers die ontevreden zijn over hun eigen economische situatie, laat [nieuwssite tagesschau](#) zien, en in kiesdistricten waarin het aantal inwoners sterk is gedaald. De helft van de AfD-stemmers geeft aan voor de partij te hebben gekozen uit teleurstelling met de andere partijen.

Voor de SPD en de Groenen is het resultaat in Thüringen teleurstellend. De sociaaldemocraten scoren al langer bedroevend slecht bij landelijke, Europese en regionale verkiezingen, maar de Groenen zaten juist in de lift.

Partijvoorzitter [Robert Habeck reisde](#) het afgelopen jaar door Oost-Duitsland, met het oog op de deelstaatverkiezingen in Saksen, Brandenburg en Thüringen. Hij wilde de mensen daar beter leren kennen en begrijpen. In Saksen en Brandenburg boekte de Groenen in september een kleine winst, maar in Thüringen heeft de partij verloren.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/34073/uitslag-thuringen-plaatst-partijen-voor-dilemma>